

dağın

FİKİR VE SANAT DERGİSİ

7 / 69

Sahibi:

Ağın Kültür Derneği adına
Muammer NIKSARLI

Bu sayıda yazı işleri müdürü:
Mehmet Salim ÖZER

Haberleşme adresi:
Posta Kutusu No: 538
Ulus - Ankara

Gönderilen yazılar yazı
kurulunun incelemesin-
den geçer.

Gönderilen yazılar, yayın-
lansın veya yayınlanmasın,
geri verilmez ve telif ücreti
ödenmez.

Dergimiz ayda bir çıkar.

YIL: 3 — SAYI: 31
TEMMUZ — 1969

FİYATI: 200 Krş.
YILLIĞI: 24 TL.

Dizgi ve Baskı:
KARDEŞ MATBAASI
Denizciler Cad. No. 3/C
ANKARA

Kapak Kompozisyonu:
ZAFER GENÇAYDIN

Sayın

Ağın

Okuyucusu

Yazan : Nuri ONAT

Fırsat düştükçe sana seslenmeyi bir onur borcu saymaktayız. Çünkü, sen, gücümüzün kaynağı, umudumuzun pırıltısı, yolumuzun ışığı oluyorsun. Bu kıvanç verici tutumuna güvenerek, işte gene sana sesleniyoruz. İster Ağınlı ol, ister olma. Önemi yok bunun. Değil mi ki des-değimizsin; elbette ki sana sesleneleğiz.

Sayın okuyucu, biz, «Ağın»ın, kalıplaşmış görüşlerin, beylik sözlerin, kişisel çekişmelerin boy attığı bir kısır döngü yığınağı olarak sürdürülmesinden yana değiliz. Bunun için de, eli kalem tutanların hepsini, bundan önce olduğu gibi, bundan böyle de yardıma, yol göstermeye, ışık tutmaya çağırıyoruz. Öneri bizden, girişim ve çaba senden.

Nasıl bir çağda yaşadığını sen bizden daha iyi bilirsin. Çünkü, biz, olayları, ancak köşesinden - bucağından görebiliyoruz. Ama, sen, o olayların içindesin. Biz, duymaya çalışıyoruz, sen ise yaşıyorsun o olayları. Görüşlerin, duyuların, izlenimlerin gerçeklere daha yakın, çözüm yollarına daha yatkındır. Çevrende olup bitenleri senden daha doğru, senden daha kapsamlı olarak kim bilebilir, kim görebilir... Ama, bizi, bu aydınlık bililerden, bu güzelim görüşlerden, değerli belgelerden yoksun bırakıyorsun bir süreden beri. Bilmeyiz, hangi günü, hangi fırsatı bekliyorsun. Çözülün ağzının bağı! Sana susmak değil, konuşmak, yazmak, yol göstermek yaraşır...

Şu sözümüz de yalnız Ağınlılar içindir. «Türkiye, çılaşılan sorunların ülkesi, Ağın da, bu ülkede devele kulak benzeri bir yer.» Deme sakın. Bu sorunların hepsini de Ağın'da görebilirsin. Hem de bütün çıplaklığıyla, bütün acılığıyla. Örnek mi verelim? İşte öyle ise:

(Devamı 27. sayfada)

BEKLİYORUZ

Ülkü SOYLU

Benim yöresel fikir ve sanat dergim, Ağın'ım.

Senin ne olduğun ne olacağın üzerinde çok tartışıldı. Belki de bu konuyu bir daha deyinmenin gereği kalmadı. Kimilere göre bu konu «Ağın yöresel fikir ve sanat dergisidir.» diye bir sonuca daha bağlandı.

Gel gelelim, bu sonuçta senin kişiliğin hakkındaki tepkilerin ve tartışmaların çözümünü getiremedi.

Kimi dostlar, senin yöresellik nedeniyle eli kolu bağlı, gözleri kapalı bir kör ebe, olduğun yerde dönüp durmanı yeğ buldular. Kimileri de fikir ve sanat dergisi olarak ellerini kollarını öylesine uzatılar ki sonunda kucakladığın konular arasına gereksiz sayılabilecekler de girdi.

Ağın'ın yöresel yanının ağır basmasını isteyenler açtıkları sahilelerde Ağın Türküleri, şarkıları, oyunları, Ağını anlatan öyküleri, fıkraları arıyorlar. Bu sayfalar Ağın'ın geçmişinden, geleceğinden söz etsin istiyorlar.

Fikir ve sanat yanının ağır basmasını isteyenler ise ancak belirli sayfalarda Ağın'ın, Ağın'ının konu edilmesini; öteki sayfalarda ise Ağınlı okuyucu ile fikir ve sanat dünyası arasındaki köprünün kurulmasını istiyorlar.

Böylece bizim sorunumuz Ağın, bu iki niteliğinden hangisine ağırlık vermedir şekline giriyor. Olanaklarımız elverse bu konuda bir anket yapar, okuyucularımızın düşüncesini öğrenir onu uyguladık. Bu mümkün olamayacağına göre akla bir başka şekil geliyor onların eğilimini öğrenmek için bir tartışma sütunu açmak... Bu sütuna, kalemi pek işlek olmasa bile bir düşüncesi bir görüşü olan her okuyucumuz rahatça yazabilmeli, öfkesini

veya beğenisini, içinden geldiği gibi belirtmelidir. Böylece Ağın yeni yetişen genç yazarları ve okuyucuları da onun kazanacağı kişiliği etkileyecek belirleyecek birer eğitimci durumuna girmiş olurlar. Tartışma sütunumuz ise bu genç çocuğun eğitimcileriyle hesaplaştığı yer olur. Eleştiriler burada yapılır, öğütler, dilekler burada belirtilir, özürler burada dilenir.

Özürler burada dilenir diyorum. Çünkü gençlik en çok kusur işlenen bir çağdır. Ve gençlik çağını yaşıyan Ağın'ın da bir takım kusurları olacaktır. Bu kusurları karşısında Ağın'a küsmek, onu evlatlıktan reddetmek, bir daha yüzüne bakmamak, kapısını açmamak, olgun bir ana babadan beklenilecek davranış şekilleri değildir. Biz, Ağın dergisi yazarları, okuyucuları, aralarında kan bağı olan büyük bir aile gibiyiz...

Bu aile içinde büyüklerimizin tekdiir, hatta «kötek» hakkı her zaman vardır...

Yeterki açık olsun, araya kırgınlık; dargınlık girmesin...

Bir de gençliğin gözünün hep ilerde, en ileride olacağı unutulmasın...

Değer yargılarında, hayat görüşlerinde, erdem anlayışlarında bir takım farklılıklar olacağı doğal karşılansın...

Gerçekte bu fark Ağın'lı gençlerde yaşlılar arasında çok azdır, alışılmışa göre...

Okumayı seven insanlarımız arasında öyle yaşlılarımız vardır ki gençleri fersah fersah geride bırakırlar...

Tartışma sütunumuz «Ağın» üzerine bir görüşü olan her okuyucumuza açıktır...

O görüşler üzerinde ayrı ayrı düşünmek değerlendirmek, Ağın'ın en zevkli görevlerinden olacaktır.

Mahmut Baytaş'ı da Kaybettik

Saf berrak, olarak billûr gibi bir kalbin sahibi.

Ömründe hiç bir kimseye bilerek kötülük etmemiş, kimse için kötülük düşünmemiş, hattâ kötülük edenlere, kötülük düşünenlere içerlemiş, ateş püskürmüş, düşman kesilmiş bir insan...

Çekingen ve kendi âleminde yaşayan bir tip gibi görünür, fakat etrafında gördüğü sosyal olaylara karşı ilgisiz kalamaz, onları en ince noktalarına kadar duyar ve yaşırdı. Bu olayların kritiğini yapar, iyilerine hayran, kötülerine düşman olurdu.

Hassasiyette okadar aşırı durumda idi ki hayatının son yıllarında çektikleri hep bu aşırı hassasiyetinin başına getirdikleri idi diyebilirim.

En sağlam zamanlarında bile «sahtakârlık, hırsızlık gibilerini bırakın» yalancı gösterişlerden, yapmacık davranışlardan bile söz açtığında onun sinirlerinin ne buhranlar geçirdiğini yüzünün al al renginden, sabırsız jestlerinden anlardınız.

Sözlerinde ve davranışlarında samimiliğin, candanlığın şahane örneklerini verirdi. Öylesine dürtüst ve temiz bir insandı ki Ona düşünmediği, istemediği bir şeyi yaptırmak en büyük zulmü yapmaktı.

Mahmut Baytaş bu idi işte ve daha bu anlamların gidebildiği kadar ötesinde bir insan.

O benim dış şekli ile amcamın torunu, ama iç âlemimizde ta 13-15 yaşlarında birleştiğimiz can yoldaşımdı. Kader bizi en yakın akraba olmakla bırakmadı. Hayatımızın çeşitli devrelerinde, çeşitli yer-

lerde birleştirdi. İlk ortak çalışmamız terzi çırağıdır. Ağın'da Efendi zade Hasan Efendi'nin (Fahire Soylu'nun merhum babası) 1916-1917 yıllarında terzilik, saatçılık ve kunduracılık yaptığı dükkânında o yalnız terzilik işine gelirdi. Ben hem terzilik, hem kunduracılık işinde çalışırdım. Çocukluk ile gençlik arasındaki bu kritik devrede, biri birimizin hemen hemen biricik dert ortağı idik. Sonra yine 1. cihan savaşı yıllarında, veya onu takip eden yıllarda üç beş gün sürebilen seyyar satıcılıkta (çünkü hemen iflâs ettik) birleşmiş, Ağın köylerini dolaşıyştık.

O benden önce P.T.T. ye giderek bir iş sahibi olabilmışti sanıyorum. Görevi Elâzığ'da idi. 1923 Öğretmenler kursunda yine birleşmiştik. Ben kurstan, o işten sonra bulabildiğimiz boş zamanlarımızı, Elâzığ'ın o malûm kaâesli cümle kapılarının içindeki oturma yerinde ne tatlı sohbetlerimiz vardı. Biri birimizi ne kadar tanımış, ne kadar anlamıştık. Bunun için de şu arkadaşlık sevgisinin çok ilerisinde kalbimizle, canımızla bağlanmıştık biri birimize. Öyle ki bu halin tadını tadmamış olanlar, bizim bu durumumuzu yadırgar, yapmacık, gösteriş sanırlardı.

Burada içimde gittikçe büyüyen bir acıyı yazmadan geçmiyeceğim : Emekli olduğum halde 1969 yılının yani bu yılın ilk yarısında nedense günü gününe yapılması gereken küçük fakat acele işlerin üzerime üşüşmesi yüzünden onu doya doya ziyaret edemedim. Bu acı, ömrüm boyunca içimden çıkmayacak.

Bu acılar içinde insan ister istemez tarihe, eski günlere bir özlem duyuyor.

Ulucanlardaki Ağınlı topluluğu yılları ne tatlı, bahtiyar yıllardı!... Belki bu güne göre daha yoksulduk. Mesken ve geçim yönünden çektik çekeceğimiz kadarını 2. Cihan savaşı yıllarında. O zaman yine kaderin garip cilveleri bizi yaklaştırdı. 8 odalı bir eski Ankara evinde 8 ailenin oturduğu yıllardı o gidip te gelmiyesi yıllar.

(Devamı 20. sayfada)

Keban Barajı İskân Sorunları

İbrahim BATUKAN

Şimdiye kadar Türkiye'de bu ölçüde büyük bir yatırım ilk kez gerçekleştirilme yolunda olduğu için getirdiği sorunlar da bir çoktur. Bunların belli başlılarından birisi, Keban Barajı Rezervuarından çıkarılacak 30.000'i aşkın vatandaş iskânı sorunudur. Konu çok yönlü ve girift olduğu ve tek elden sonuçlandırılması imkânsız görüldüğü için Bakanlıklar arası bir koordinasyona gidilmesi zarurî olmuştur. Bu maksatla Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın koordinatörlüğünde, Müsteşarlar seviyesinde «Keban Barajı Koordinasyon Kurulu» teşkil edilmiştir.

13.8.1966 gün ve 6/6844 sayılı kararname ile görevine başlayan «Koordinasyon Kurulu» şimdi de Keban Barajı Rezervuar alanından yolunda çalışmalar yapmaktadır. Bunun için, şimdiye kadar bu knuda yapılan çalışmaları değerlendirmek ve bir çözüm yolu getirmek üzere, Keban Barajı Koordinasyon Kurulu'na bağlı bir «Keban Barajı İskân İcra Hey'eti» teşkil edilmiştir. 28/9/1968 gün ve 6/10766 sayılı kararname ile teşkil edilen hey'et, incelemelerini yaparak Koordinasyon Kurulu'na ilk raporunu sunmuştur. Bu rapordan derlenen sonuçlara göre durum şöyledir:

Temmuz ayında başlanıp Ağustos (1968) ayı ortalarında bitirilen bu yerleşimle ilgili anket sonuçlarına göre, 5170 aileden (her ailede ortalama 5-6 kişi var) 1712'si tarımda iskânını, 1279 sanayi ve hizmetler sektöründe istihdamını, 2179 aile ise Elâzığ veya çevresinde (meskenli) iskânını istemişlerdir.

Keban Barajı dolaylarında bu kadar fazla aileyi yerleştirecek arazi bulunamamıştır.

Yaygın bir fikre göre tarımda iskânlarını isteyenlerden (1000) ailenin Ceylânpınar DÜÇ'nden (Urfa) 5000 hektar vüs'atinde (*) bir sahaya iskânı için 100 mil-

yon liraya ve 430 ailenin de Alparslan DÜÇ'nde (Muş) 3000 ha.'lık (**) bir sahaya iskânı için 51 milyon liraya ihtiyaç olduğu hesaplanmış bulunmaktadır. Diğer taraftan 5170 ailenin Keban Barajı gölü altında kalan arazilerinin toplamı 47 bin hektardır. Tarımsal iskânı yapılacak ailelerin tüm aile sayısına oranı %28 kadar (1430/5170) olduğu halde kendilerine tahsisi düşünülen arazi (8000/47000) ancak %17 oranındadır. Bu da tarımsal alanda iskân edileceklerin mutlaka entansif tarım metodlarını uygulamaları gerçeğini ortaya koymaktadır.

Ceylânpınar çiftliğinde iskân halinde aile başına düşen yatırım bedeli 1000 bin liradır. İtfa ödeme süresi 25 yıldır. Faizli kalemlerde ilk 5 yılı faizden muaftır. Yalnız arazi bedeli, dekarı 300 liradan faizsiz ve 25 yıl vadeli. Arazi developmanı için faiz %5, bina borcu için %2, donatım (vade 5 yıl) ve nebat sermayeleri için %7 alınmıştır. Bu takdirde sulu tarımda iskân edilen bir ailenin yıllık taksitleri düşüldükten sonra net geliri 10570 lira olmaktadır.

Alparslan çiftliğinde iskân halinde; bu değerler sırasıyla şöyle olacaktır: Aile başına düşen yatırım bedeli, yaklaşık olarak, 120 bin lira ve yıllık net geliri de 8550 lira...

Plânlama kademesinde hazırlanmış olan bu projenin faydaları yanında, iklim şartlarının değişikliği, sulu tarıma intibak zorluğu, dil ve mezhep farklılıkları gibi mahzurları göz önüne getirilince, gerçekleşme ihtimali zayıflamaktadır. Kaldı ki; yalnız Urfa/ilinde 30.000 ve Muş ili dolaylarında da 10.500 topraksız ailenin yaşamakta olduğu tesbit olunmuştur.

(*) Ceylânpınar çiftliğinin toplam alanı 170 bin hektar kadardır.

(**) Alparslan çiftliğinin toplam alanı 7314 hektardır.

Diğer çözüm şekillerine gelince : Toprak ve İskân İşleri Genel Müdürlüğü tarafından yapılan bir çalışmaya göre 1712 ailenin istedikleri yerlerde arazi bulunup, bunların satın alınmaları ve oralara iskânları halinde projenin mali portesi 299 milyon liraya yükselmektedir. Bu takdirde aile başına düşen masraf 175 bin lira olup, bunun 125 bin lirası geri ödeme miktarını teşkil edecek ve aile başına yıllık taksit 6250 lira mertebesinde olacaktır. Burada da yıllık üretim pek değişmeyeceğine göre aile başına 6250 liralık geri ödeme taksidi fazla bulunmakta, ailelerin ödeme güçlerinin sınırını aşmaktadır.

Yazımızın baş kısmında da belirttiğimiz üzere konu ve problem sadece tarımda iskânla bitmemektedir. Daha çok şehirlerde iskânlarını, sanayide istihdamlarını isteyenler de vardır. Devlet Plânlama Teşkilâtının (DPT) bu yolda yaptığı çalışmayı da katararak durumu özetleyecek olursak; Keban Barajı'nın probleminin tüm maliyeti meydana çıkmış olacaktır (***)

Şimdi biraz da istimlâk bedellerinden ve bundan istifade edecek aile sayılarından söz edelim : DSİ Keban XVI. Bölge Müdürlüğü'nce yapılan bir çalışmaya göre :

a — Hiç para alamayacaklar	4751 aile
b — 50 bin lira altında para alacaklar	3091 »
c — 50-100 bin lira arasında para alacaklar	1992 »
d — 100 bin lira üstünde para alacaklar	1001 »
Toplam	10835 aile

Halen bu ailelere ödenen istimlâk bedeli 38 milyon liradır (Batardo seviyesi). Keban rezervuarının tamamı için 650-700 milyon lira istimlâk bedeli ödeneceği tahmin olunmaktadır.

TABLO : 1 (DPT'ye göre)

İskân veya istihdam yeri
Urfa - Ceylânşınar DÜÇ'de
Muş - Alparslan DÜÇ'de
Elâzığ'da şehirselskân
Sanayide istihdam

Aile sayısı	Yatırım bedeli TL.
1000	100.000.000
430	51.000.000
2461	105.000.000
1279	45.000.000
5170	301.000.000

Toplam

Not : Tarımda iskânını isteyenlerden 282 ailenin, Elâzığ'da şehirselskâna tabi tutulacağı kabul edilmiştir.

TABLO : 2

İskân veya istihdam yeri
Göç edeceklerin kendi arazilerini bu-
larak, devletçe satın alınması
Elâzığ'da - şehirselskân
Sanayide istihdam

Aile sayısı	Yatırım bedeli TL.
1712	298.886.000
2179	105.000.000
1279	45.000.000
5170	448.886.000

(***) Tarımsal iskân konusu oldukça derinli-
ğine incelenmiştir. Fakat, şehirselskân
ve sanayide istihdam konuları henüz
kâfi derecede etüd edilmemiştir. Tablo-
larda bu konuda verdiğimiz değerler
birer tahminden ibarettir.

OLAM

Söğüt olam; Sulaklara dikilem,
Kavun olam; Andiriye ekilem,
Nohut olam; Hozakbura döküleml,
Karadağ'da kekliğinin ben senin.
Oya olam; ak ellerde işlenem,
Alma olam; inci dişle dişlenem,
Çorap olam; çağlarında şişlenem,
Fırat gibi; erklüğünüm ben senin.

Çarşamba gecesi gına olaydım,
Sirke olup; küplerine dolaydım,
İğde olup; burunlarda solaydım,
Çıyıklarda ipliğünüm ben senin.

Apuşma'da peteklerde bal olam,
Zabulbar'da süyünklerde sal olam,
İki mevsim evciklerde çal - olam,
Odalarda yüklüğünüm ben senin.

Düğünlerde halay olam dizilem,
Üzüm olam, salklarında ezilem,
Gani olam, düğünlerde gezinem,
Tamzarada mertliğünüm ben senin.

İsmail BEYDEMİR

Seçme Şiirler:

ACI YALNIZLIK

Bu şehre gelmemek vardı. Naçar
Kalkıp geliverdim bir akşam üstü
Uzak... Uğultulu şarkılarla
Uzak... Uğultulu karanlıklardan
Tüm sevgilerin sıcaklığı içinde
Tüm özlemleri dindirmek için.

Bu şehre gelmemek vardı... Böyle
İstasyonları soğuk, meydanları boş
Caddeleri sensiz bulmamak vardı
Avuçlarımıza alıp bir dertli yüreği
Dolu bir kadeh gibi meyhalelerde
Buğulanıp buğulanıp kırılmamak vardı.

Bu şehre gelmemek vardı. Ama
Askerdim, mecburdum, çaresizdim
Seni ve Türkiye'yi seviyordum
Çağrılar mubarek ve güzeldi
Sen özlemlî ve sıcaktın
Kalkıp kapına geldim deli divane
Uzak... Unutulmuş kasabalardan
Uzak... Unutulmuş türkülerle
Tüm sevgilerin sıcaklığı içinde
Tüm özlemleri dindirmek için.

Sen yalnızlık diyorsun, ben başka türlü anlıyorum
Manaları değişiyor kafamda kelimelerin
Kalkıp yollara düşünüyorum sana gelmek için
Seni bulmak için o eski bahçelerde
O eski şarkılarla hülyalı sarhoş (
Seni duymak için seni yaşamak için
Seni yeniden yaratmak için mısralarımda
Seninle başbaşa uyumak için son uykumuzu
Son şarkımızı söylemek için mağrur ve güzel
Bütün insanlara karşı mert ve pervasız
Bütün kâinata karşı hür ve aydınlık

Birlikte girdiğimiz salonlardan
Sen bir başkasıyla çıkıp gidiyorsun
Dolu bir kadeh gibi kırılıyorum avuçlarında
Eğilip parçalarımı toplamıyorsun
Yabancı ayaklardan. Kahroluyorum.
Üstelik askerim, mecburum, bırakıp gidemiyorum
Kurtulamıyorum sağanağından hatıraların
Hangi kaldırım taşına bassam sen eziliyorsun.

Nurettin ÖZDEMİR

ÖLÇÜSÜZ ÖVGÜ

SOHBET

Mehmet ORHAN

Kişi beğenilmek, başkaları tarafından övülmek ister. Öylesine ister ki, kurduğu sayısız düşler arasında buna geniş yer ayırır. Hepimizin ortak bir duygumuzdur bu. Yeni bir elbise giyeriz, beğenilsin isteriz. Toplulukta güzel bir söz ederiz, dinliyenler üzerinde iyi etki bırakmasını bekleriz. Evimizin bir köşesine bir resim yerleştiririz, çimli yerde topa bir ayak vururuz... nerede ne yapmak isteriz ki beğensinler.

Beğenilmek, kişinin zayıf, ya da kuvvetli bir yönü müdür, bilmem ama. duygu olarak hoş bir şev. Sarıyor insanın içini. Hele bir de beğendiler mi, daha bir hoş oluyoruz. Çok kereler için «neden»ini araştırmıyoruz bile. «Beğendiler ya, neden olursa olsun» deyip geçiyoruz.

Sanat eseriyle, onun yaratıcısı için iş böyle olmuyor. Hemen bir «neden?» ortaya çıkıyor. Sanat eserini beğenmek, karşı görüşleri ve «neden»leri cevaplandırmaya yol açıyor. Adeta karşımıza geçip «Haydi, hesap ver bakalım.» diyorlar. Onun için bu yolda her adımın hesaplı atılması gerekiyor. Ölçüsüz övgünün sanat eserlerimizle sanatkarlar üzerinde büyük zararları olmuştur: Genç bir yazar, ümit verici bir eser mi yayınladı, ölçüsüz övgü hemen yanıbaşındadır. En yüksek perdeden konuşur. «Yarının V. Hugo'sunu alkışlıyalım» der. Başarılı bir piyes için «Yeni bir Hamlet doğuyor.» der. Benzeri bir çok gereksiz büyük söz.

Oysa ki ortada ne kişi olarak bir V. Hugo, ne de eser olarak bir Hamlet vardır. Üstelik, yeni meyve vermeğe başlayan bir ağaç, şiddetle sarsılınca nasıl kurumaya yüz tutarsa, sanatkar da bu ölçüsüz övgü karşısında kendinden geçiyor.

Kullandığımız eşyalar içinde dış etiketli olanlara verdiğimiz aşırı değer yanında yazarlarımızın da bir Avrupalıya benzemesini mi istiyceğiz, Kendi kendisine benzese olmaz mı?

Bir şarkıcımıza «Filân şarkıcının yerini dolduracak kadar ümit vericisiniz» diyorlar. Cevabı gayet yerinde :

«Elgünün yerini doldurmaya değil, kendime bir yer açmaya çalışıyorum» diyor.

Sanat eseriyle sanatkar üzerinde söz söyleyecek kişi, hiç değilse, büyük çoğunluğun kabul edeceği bir ölçü kullanmak zorundadır.

Unutmamalı ki sanatta bütün öğeler bir birine zincirleme girmiştir. Yargıların da ölçülü bir tenkitçi de o zincirin bir halkasıdır.

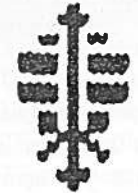
Tiyatroyu örnek alalım : Bir ülkede tiyatronun gelişmesi seçkin oyuncu kadrosuna, kuvvetli sahne tekniğine, kaliteli esere, seviyeli seyirciye ve ölçülü tenkitçiye bağlıdır. Bunlardan hangisinde bir zayıflık, aksama olsa tiyatronun gelişmesi geriler.

Yargılarında ölçüsüz bir sanat tenkitçisi, sanat zincirinin kopmuş bir halkasıdır, o sanat aksamaya yol açar.

Ölçüsüz örgü ile yergi, sanat eserlerimizin üzerine bir kâbus gibi çökmüştür. Bu kâbusu kaldırmak, her şeyden önce sanat eserleri hakkında yargı verecek kişilere düşüyor. Bir dâvayı sonuca vardiyan hakim gibidir onlar.

Çünkü bir sanatkar diğeri hakkında ki yargıda daha ileri gidebiliyor ona, sen tenkitçisin biraz ölçülü ol diyemiyorsunuz. Adı sanı belli bir şairimiz, yine ünlü bir romansımız için : «Sen iken Türklerin Emile Zola'sı» denmemişmiydi?

Bırakalım yazarlarımızı şu veya bu kişiye benzetmeyi. Sanat adamı olarak kendilerine has kişilikleri olsun yeter. Bizler de gerek okur, gerekse tenkitçi olarak bu yönü görmeğe çalışalım. Yargılarımızda ölçüsüzlükten kaçınalım.

KASABAM

Alışamadım gitti bu şehrin havasına
Hoyrat rüzgârlar dağıttı saçlarımı
Ekin kokan, saman kokan sokaklara yazılmış
benim alınyazım

Ben kasabalıyım bu belli işte
Çok boyalı kadınlara uzak kalmışım
Bakmayın buralarda gezindiğime
Gözlerim hâlâ tütün tarlalarında dolaşır
Ve kulaklarım işçi kızların seslerindedir.
Nasıl unuturum nasıl
O nur yüzlü müslüman sabahları
Göklerinde ezan sesi sâbâdan
O çok renkli ramazanların
Geceler dolusu eğlenceleri

Sonra ilk sevgili ilk göz ağrısı
Al mantolu beyaz yüzlü ince kız
Bayraklar kadar temiz aşkımız
Karşılaştığımızda hep önüne bakardı
Duydum bir memurla evlenmiş
Gelin gitmiş bir Karedeniz iline
Şimdi kimbilir nerelerdedir

Kader bu beni de kopardı kattı önüne
Evim, kızım düzenimle bu şehirdevim
Ama alışamadım gitti ne tuhaf
Hâlâ ekin kokar, saman kokar ellerim.

Yaşar Faruk İNAL

« E Ğ E R »

Rudyard KIPLING

Eğer herkes itidalini kaybedip, seni itham ettiği zaman, sen soğukkanlılığını koruyabilirsen;

Eğer herkes senden şüphelendiği halde onların bu şüphesini hoşgörü ile karşılayabilirsen;

Eğer bekleyebilir ve beklemekten yorulmazsan;

Yahut iftiraya uğrar da, iftira ile mukabelede bulunmazsan;

Yahut garaza katlanır ve sen de garazkâr olmazsan;

Ve aynı zamanda ne çok uysal olup, ne de çok âkilâne konuşmazsan;

Eğer düşünebildiğin halde düşüncele-
rinin kölesi olmazsan;

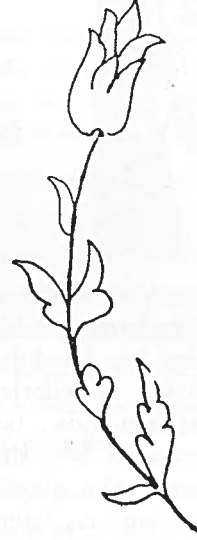
Eğer tahayyül kudretin olduğu halde hayallerinin esiri olmazsan;

Eğer felâket ve mutlulukla yüzleşebilir ve bu iki sahtekârı aynı surette karşılayabilirsen;

Eğer gerçek olan sözlerin, müfsitler tarafından bedbahtları oyalayacak bir tuzak haline getirilmesine göz yumabilirsen;

Yahut hayatını vakfettiğin şeylerin yıkılışını seyredebilir ve eğilip kırık âletlerle onu tekrar kurabilirsen;

Eğer bütün kazançlarını bir hamlede şansın kucağına atıp kurban edebilir ve sonra yeni baştan başlayabilirsen;

Ve kaybından ötürü hiç bir şikâyetle bulunmazsan;

Eğer iş işten geçtikten sonra kalbini, sinirlerini ve vücudunu tekrar tam faaliyetle seferber edebilip amacına ulaşmağa çalışabilirsen;

Ve sana (mukavemet et) diyen iradenden başka, hiç bir şeyin kalmadığı zaman dişini sıkmasını bilirsen;

Eğer avamla konuştuğun halde faziletlerini muhafaza edebilirsen;

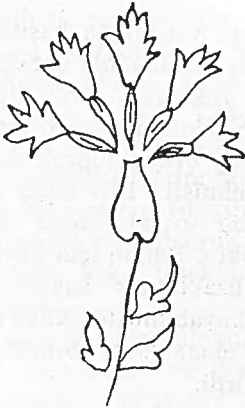
Yahut krallarla dolaştığın halde gururlanıp benliğinden kaybetmezsen;

Eğer ne sevdiğin dostlarının, ne de düşmanlarının sözleri seni incitmezse;

Eğer herkesi sayabilir, fakat kimseye fazla bağlanmamayı bilirsen;

Eğer her dakikanın altmış saniyesini doldurabilirsen;

İşte o zaman dünya da, içindeki her şey de senindir; hattâ daha fazla... Sen o zaman bir adamsın oğlum...

Faik Hızıroğlu Kimdir ?

«FAİK HIZIROĞLU» adı, ismi verilen salonun kapısında; resmî, binamızın şeref köşesinde-
dir. Fakat onun asıl yeri tüm

Ağınlının kalbidir...

inşaat alanında memleket ekonomisine önemli katkıda bulunmaktadır.

Gösterişten aşırı derecede kaçınan bu büyük yardımsever, köyünde Yardımlaşma Derneği kurmuş, halkına yardıma koşmaktadır. Birçok öğrenciyi karşılıksız burslu okutmuş, hastaları tedavi ettirmiştir. Hattâ Türkiye'de tedavisi mümkün olmayan fakir hastaların Avrupa'da tedavisini sağlamıştır.

UMULMAYAN BİR YARDIMIN ARDINDAN!...

Yardım istemek!... Güç iştir doğrusu. Kişide eziklik yaratır. Ne kadar toplum için zorunlu, ne kadar normal da olsa yüzümüzü kızartır. Bunun için çoğumuz yardıma koşarsız da yardım istemeye gelince..., Zoraki gideriz.

İşte Şeref Hocaoglu da bir askerlik arkadaşından, üyesi bulunduğu dernek adına yardım isteyecekti. Aynı güçlükler onun da karşısına dikilmişti. Yalnız Hocaoglu'nun bu güçlükleri gölgeleyebilecek avantajları vardı. Bu kolaylıklar yardım isteyeceği kişinin özelliklerinden ileri geliyordu :

Bir kere yardımına başvuracağı kişi yardımsever bir Anadolu çocuğuydu. O da bizim gibi yokluğun, çaresizliğin tavında pişmişti : Yokluktan çaresizlikten anlardı. O da bir köy evinin toprak damı altında dünyaya gelmişti : Köy nedir bilirdi. Köyünde hiçbir sosyal olanak ve bu arada okul da yoktu. Bunun için köyünden okumak için uzaklaşmış, başarılarıyla parasız-yatılı okuyabilmişti : Köye eğitim, sağlık, sosyal olanakların götürülmesi ne demektir bilirdi.

Dahası var... Köyünden uzaklaşması na rağmen köyünden elini çekmemişti.

Hızıroğlu, yalnız kendi emeği ve ola-nağıyla hayatını kazanmış bir kişidir. Doğuşuyla birlikte her Anadolu çocuğu gibi boyundan büyük engellerle savaşmıştır. Hayatının başlangıcında taşlar, çok büyük taşlar arasında boy sürmek isteyen bir ot gibi dıştan cılız, güçsüz, (güneş göremediğinden) sapsarı; içten güçlü ve yine güneşe kavuşmak için çabalayan sarı, cılız ot gibi tek amaçlı, bu amacında kararlıdır. Hayatının devamı ise örnek seçilebilecek niteliktedir :

Faik Hızıroğlu Kayseri'nin Aydınlık köyünde doğdu. Çocuklağunda anne ve babasını yitirdi. Büyük güçlüklerle karşılaştı. Okumaya heveslendi. Parası, arkasında destek olacak kimsesi yoktu. Fakat o günün sınırlı parasız-yatılı öğrenci kontenjanına bilgi ve zekâsıyla girmeyi başardı. Sonunda İstanbul Yıldız Teknik Okulu Yüksek Makine Mühendisliği bölümünü bitirdi.

Mamak Maske Fabrika'sında, Bayındırlık Bakanlığı'nda önemli görevlerde bulundu. Başarılarıyla âmirlerinin sevgi ve takdirlerini kazandı. Bu ona Avrupa'da inceleme yapmasını sağladı.

1954 yılında ticarî hayata atıldı. Önce bir teknik büro açarak proje işleriyle uğraştı. Bu arada T.B.M. Meclisi Isıtma, Havalandırma ve Klima tesisatlarının yapımı için açılan Uluslararası Konkur'da (bir arkadaşıyla) hazırladığı proje 25.000 lira değerindeki mansiyonu aldı.

Bugün ise Yönetim Kurulları Başkanı ve kurucusu olduğu iki büyük ortaklıkla

Kısaca Aydınlar köylüsünün Şeref amcası, Şeref ağabeyiydi. Adı Faik Hızıroğlu'ydu. Yardıma hızır gibi yetişirdi.

İşte bu kişilikten kuvvet alan Hocaoglu, arkadaşına gitti. Ağın'da Halk Eğitim, Sağlık ve Sosyal faaliyetlerin yapılacağı bir binanın yapımına başladıklarını, yardım istediğini söyledi. Amacının 500 lira yardım almak olduğuna çağrışım yapar düşüncesiyle :

— Derneğimiz, 500 lira yardım yapan hayırseverlerimize zenginlerimize şeref üyeliği veriyor, diye ekledi.

Hızıroğlu inşaat işleriyle uğraşıyordu. Binanın inşaat işleriyle ilgilendi. Kalorifer-siz yapıldığını öğrenince «Kaloriferli yapınız» diye öğütledi. Hocaoglu kalorifer yaptıracak kadar paralarının olmadığını bildirdi. Hızıroğlu'nun verdiği cevap ise 500 lira yardım ümidiyle giden biri için gerçekten şaşırtıcıydı :

— «Ben kalorifer için gerekli proje ve malzemelerin önemli bir kısmını veririm» dedi, ve Böylece Hızıroğlu, bina için umduğumuzdan çok üstün tahminen 25.000 lira değerindeki yardımını yapıyordu.

Bu konuşma üzerinden aylar geçti. Kaloriferli bina yapıldı. Salonunda nice gelin duvak giydi; bahçesinde nice çocuk eğlendi. (Daha da nice çocuk eğlenecek, nice nikâh kıyılacak, nice öğrenci okuma imkânı bulacak ve nice değerli misafirleri binamız ağırlayacak...) Ve Ağın'da ilk defa bu binanın bacasından Hızıroğlu'nun kaloriferinin dumanı tütü.

Biz Ağınlılar, erdemliliğin en üstün örneği olan bu maddeten ve manen çok değerli yardımın minnet duyguları ile bu güne kadar geldik. Bu süre içinde bu duygularımızı ve teşekkürlerimizi Sayın Hızıroğlu'na iletmenin fırsatını arayıp duruyorduk. İşte bu gün bu fırsatı bulmanın bahtiyarlığı içinde sesleniyoruz :

— Hızıroğlu çok teşekkürler sana, çok teşekkürler!.....

İsmin, adın verilen salonun kapısında; resmin, binamızın ve derneğimizin şeref köşesindedir. Fakat asıl yerin tüm Ağınlının kalbidir... **Arzum YERÖTE**

ZORUNLU BİR AÇIKLAMA :

AĞIN DERGİSİ YAZIİŞLERİ MÜDÜRLÜĞÜNE

Derginizin son çıkan 6/69 sayılı nüshasının ortasında, Sayın Ülkü Soylu ile yapılmış olan bir röportaj yayınlanmıştı.

Bu röportajın önemsiz denebilecek dizgi yanlışları yanında saptanan bazı önemli eksiklikler dolayısıyla, bu zorunlu açıklamanın yayınlanması gereği ortaya çıkmıştır.

Röportajın 5/3 oranında kısaltılarak yayınlanmış olması ile cümleler birbirine karışmış ve birçok düşüncelerin yanlış anlamlar doğurmasına neden olmuştur. Böylece doğan yanlışlıkların düzeltilmesi ancak röportajın tümünün yayınlanması ile kabil olabileceği, bunun imkânsızlığı nedeniyle sadece önemli olabilenlerin düzeltilmesiyle yetinilmiştir.

1. «Lâl olursun söylesem bir fıkra tâb'ı sineden,

Bir sahife açsam ağlarsın kitab'ı sineden.»

dizisi Ozan Muallim Naci'ye ait olup, bu husus röportaj sırasında tarafımdan özellikle belirtilmişken, her nedense yayın sırasında çıkarılmış olduğu görülmüştür. Ve yine sözü geçen bu dizin, nedense bir düz yazı gibi yayınlanmıştır.

2. Sondan üç evvelki paragraf eksik basılmış ve yanlış anlam vermiş bulunmaktadır. Doğrusu şöyle olacaktır :

«Evet, işte böylece bir değirmen taşı gibi, hep dönüyorum; amma kul önünde değil. Bugüne değin yolumu aydınlatan bir kuraldan bir santim bile ayrılmadım ve hiçbir zevk tanımadım : Kötülük bilmeyen, insanı bıktırmayan kendisine eziyet etsende gücenmediği gibi, sitem bile etmiyen, sırrını açıklamayan birtek sadık ve vefalı arkadaş ve en iyi dost : Kıtap».

3. İyi niyetinden hiçbir kez işkillenmediğim ilgililerden şu hususu rica ederim : Bu tür dizgi yanlışları olağandır.

Saygılarımla.

Ali Rıza ERSÖZEN

ROMATİZMALAR

Dr. Hamit SOYLU

Bir şahıs — Merhaba Dr. Bey...
Doktor — Merhaba efendim... Oturmaz mısınız...

— Memnuniyetle teşekkür ederim.

— Nasılsınız, ne var ne yok?

— İyilik sağlık. Dr. Bey, geçen gün radyoda romatizma kongresinden bahsediliyordu...

— Evet. Dördüncü Avrupa Romatizma Kongresi İstanbul'da toplandı.

— Romatizma bu kadar mühim bir hastalık mıdır?

— Tbii mühimdir. Modern insan topluluklarında romatizma çeken hastaların sayısı kanserlilerden ve veremli hastalardan çok daha fazladır.

— Bu hastalığın tarihi çok eski midir Dr. Bey?

— Evet, eskidir. Romatizma çok eskidenberi mevcuttur. Mısır mumyalarında bıraktığı hastalık eserleriyle eskiliğinin derecesini göstermekte olan romatizma bugün halâ insanlarda birçok rahatsızlıklara ve sıkıntılara sebep olmaktadır.

— Romatizma öldürücü bir hastalık mıdır?

— Bugün romatizmalı hasta miktarının çok olmasına rağmen romatizma öldürücü bir hastalık değildir. Bu sebeple de insanlar arasında büyük bir endişe ve telaş uyandırmamıştır.

— Romatizma insanı sakat bırakır mı?

— Elbette bırakır. Romatizma insanları malûl ve sakat bırakmak, çalışma kabiliyetini ortadan kaldırmak gibi içtimai hayatta ağır zararlara sebebiyet vermektedir.

— Meselâ böyle romatizmadan sakat kalmış ve çalışamaz duruma gelmiş insanlar var mıdır?

— Tabii vardır. Müzmin romatizmada tedavinin uzun, zahmetli ve masraflı olması işin müşkülâtını artırır. Evinin ekmeğini, kolunun kuvveti ve alnının teri ile kazanmak zorunda olan kimselerin romatizma yüzünden malûl ve sakat kalmaları cemiyet için ağır bir yük ve kayıp teşkil eder.

— Peki hâlen insanlar için bu kadar önemli bir hastalık olan romatizmanın tedavisinde ve önüne geçilmesi hususunda yeni keşiflerde bulunmak üzere ilim adamları gayret sarfetmiyorlar mı?

— Romatizma üzerindeki araştırma ve çalışmalar her tarafa devam etmektedir. Dünya üstünde ilim adamları bu hususta güç yolların bütün engellerini ortadan kaldırarak günün birinde hedefe ulaşmak için bütün gayretleriy'e çalışmaktadırlar.

Bir şahıs — Meselâ hâlen romatizma tedavisinde bazı ilerlemeler yok mudur?

Doktor — Evet, vardır. Fizik tedavisi, su ve kaplıca kürleri ve nihayet hormon tedavisi bu hususta başarılı hamleleri teşkil etmektedir.

— Romatizmanın sebebi nedir Dr. Bey, mikrop mudur?

— Romatizmanın bazı çeşitlerinin sebebi henüz kat'i olarak bilinmemekle beraber egü mafsalsal romatizması dediğimiz bir tip romatizmanın sebebi streptokok cinsinden bir mikroptur.

— Romatizmanın meydana çıkmasında bazı şeylerin de rolü var mıdır?

— Elbette vardır. Meselâ boğaz ağrısı, diş çürüğü veya herhangi bir uzvunda iltihabı olanlarda romatizma hastalıkları daha sık görülmektedir. Bu sebepten dışı, boğaz ağrıyanlar veya vücudunun bir yerinde iltihabı bulunanlar bu hastalıklarını tedavi ettirmelidirler.

— Fazla üşüme veya rütubetli yerler romatizma yapar mı?

— Anı veya devamlı olarak rütubet, yağmur ve soğuğa maruz kalma romatizmanın hazırlayıcı sebeplerindendir. Rütubetli ve soğuk yerlerde yaşayan kimselerde bu hastalık sık görülür. Bu sebeple bilhassa romatizmaya istidatlı olanlar ve evvelce romatizma geçirmiş bulunanların soğuk ve rütubetli yerlerde kalmaları doğru değildir. Sıcak iklimlerde ise romatizmaya daha az rastlanmaktadır. Bazı hekimlerin kanaatine göre de havanın rütubetli olmasından ziyade havadaki «elektrik iyonu» değişmesinin romatizmanın husulünde rolü vardır.

Vücudun yorgun, düşkün, zayıf olmasının da romatizma bakımından bir önemi var mıdır?

— Tabi Elbette vardır. İyi gıda alamamak, bünyeye düşkünlük ve zayıflık, yorgunluk vücudun diğer hastalıklara karşı olduğu gibi romatizmaya karşı da mukavemetini azaltır.

— Bir de şunu merak ediyorum Zorlamaların romatizmanın meydana gelmesinde ehemmiyeti var mıdır?

— Tabii vardır. Kolu, bacağı haddinden fazla yormak, zora getirmek, vurulmak, çarpılmak da romatizmanın yerleşmesine yardım eder.

Bundan başka bazı aileler romatizmaya istidatlıdır.

— Nasıl bir dakika anlamadım?

— Bazı çeşit romatizmalı hastaların çocukları romatizmaya daha kolay yakalanıyorlar. Bu doğuştan gelen bir istidattır.

— Bazı çeşit romatizma dediniz...

— Evet...

— Kaç türlü romatizma vardır?

Doktor — Halk arasında romatizma diye bilinen hastalıkların mühimleri şunlardır: Adale romatizmaları denen «miyozitler» ateşli romatizma denen ve birçok mafsalları tutan romatizmalar, müzmin romatizmalar ve sakatlık yapan romatizmalar, «nikris» veya «Gud» romatizması bir de «siyatik» hastalığı vardır.

Bir şahıs — Nekadar da çok romatizma çeşidi varmış Dr. Bey... Merak ettim.

— Meselâ adale romatizması nasıl bir hastalıktır anlatır mısınız?

— Hay hay anlatayım. Biz ona miyozit deriz. Miyozitlerin de birçok çeşidi var. Bir kısım miyozitlerde ekseri belde ve sırtta bir takım ağrı olur. Soğuğa ve bilhassa terli iken rüzgâra maruz kalmalar bu hastalığın meydana gelmesinde rol oynar.

— Ateşli veya esas romatizma nasıl olur Dr. Bey?

— Ateşli romatizmanın sebebi ekseriya bir cins mikroptur. Bu cins romatizma diğerlerinden daha mühim. Çünkü kalpte arıza bırakabilir. Diğer romatizmalar kalbe pek musallat olmaz.

— Ateşli romatizmanın belirtileri nelerdir Dr. Bey?

— Ateşli romatizmada ateş yükselmesi ve şiddetli terlemeler olur. Aynı zamanda oynak yerlerinde gezen şişlik ve şiddetli ağrılar görülür. Çocuklarda ise bu hal çok sinsidir. Yani çocukta ateş de olmayabilir, hattâ çocuk oyununa devam eder, mektebe gider, yalnız ara sıra kolunda ve bacağındaki ağrıdan şikâyet eder. Böyle ağrılı çocukların derhal doütora muayene ettirilmesi lâzımdır. Çünkü ateşli romatizması olanlar tedavi edilmezlerse romatizmal kalp hastalığına yakalanabilirler.

— Müzmin romatizma nasıl oluyor Dr. Bey?

— Müzmin romatizma dediğimiz romatizma daha çok ihtiyarlarda görülür. Mafsallarda ağrılar, sızılar yapar. Fakat Çabuk ilerlemez ve hastayı kötürüm yapmaz.

— Bir de kötürüm yapan romatizma var demiştiniz bu nasıl bir şey?

— Sakatlık bırakan veya kötürüm yapan romatizma daha çok gençlerde ve orta yaşlılarda görülür. Bazan parmaklarda, ellerde ehemmiyetsiz ağrılarla başlar fakat hastalık gittikçe ilerler. Parmakları, kolu, bileği eğiltmeye başlar; tedavi edilmezlerse bu hastaların çoğu yataklık ve kötürüm olurlar.

E L K I Z I

Sana varacağını biliyordum bu yolların
Sende tükeneceğini
Ne olur tut ellerimi
Üşüyorum bak...

Bir ağrı büyüyor sol kaburgamın altında
Ölüm senin kadar uzak değil...
Susuyorsam, gözyaşlarımla konuşturma
Anlamazsın bu dili sen
Örtük bir kapısın benim için
Pencerem çoktan kapandı güne...
Ama, el kızısın deme ne olur
Daha dün dizdizeydik, başbaşaydık, gözgözeydik
Bir lokmayı ikiye bölüp, birlikte yemiştik hani?...

El kızısın deme ne olur
Sana varmak için buzullar çiğnedim
Yağmur demedim, fırtına demedim
Ciğerlerim acıtan öksürük kaldı senden...

El kızısın deme ne olur
Gideceksen git
Koparılmış bir dal gibi bırakıp
Bu vahşi ormanda beni...

Örtük bir kapısın gayri
Pencerem çoktan kapandı güne
Işıksız bir gökyüzüyüm ben
Gelecek sevgilere.

Aysel PAYASLI

— Çok fena
— Nikris veya gud romatizması nedir?

— Bu romatizma çeşidi çok ağrılıdır. Tedavi edilmezse müzminleşir ve diğer oynak yerlerine de atlar.

— Siyatik nedir?

— Bacakların arka tarafında belden çıkıp aşağıya ayaklara kadar inen iki tane sinir vardır. Bunlara siyatik sinirleri denir. Bu sinirlerin ağrısına da «siyatik» denmektedir.

Bir şahıs — Dr. Bey; ağrı, sızı ve romatizmalara kaplıcanın iyi geldiğini söylerler doğru mudur?

Doktor — Evet, bazı cins romatizma, ağrı ve sızılara kaplıca iyi gelmektedir. Fakat kaplıca tedavisinin zarar verdiği romatizma cinsleri, ağrılar ve sızılar da var-

dır. Bu sebeple ağrılı, sızılı, romatizmalı hastalar kaplıcalara gitmek hususunda dikkatli olmalı. Yani kaplıca tedavisi görece hastanın buraya gitmeden evvel bu tedaviden istifade edip edemeyeceği hususunu mutlaka hekimine danışarak öğrenmesi icabeder.

— Romatizmanın kaplıcâ tedavisinden başka tedavileri de var mıdır?

— Tabii var. Romatizmanın kaplıca tedavisinden başka birçok tedavileri daha vardır. Meselâ istirahat, ilâç tedavisi, diyet tedavisi, fizik tedavi, cerrahî tedavi gibi usullerle... Fakat hangi çeşit romatizmada hangi çeşit tedavilerin yapılabileceğini ancak hekim tâyin edebilir.

— Bugün de romatizmalar hakkında birşeyler öğrendim. Çok çok teşekkür ederim Dr. Bey...

Yarım Kalan Anılar

Senin yaşadığın kent'de de güneş batıyor şimdi
En güzel AŞK şarkıları
Mutsuzluğun çirkin ağzında paramparça oluyor
Ben bir balıkçı meyhanesinde
İçki kedehlerine tek yanlı aşkımı anlatıyorum
Güzelliğini anlatıyorum
Bir okadar çirkinliğini
Martılarla selam yolluyorum sana
Ellerim on yerden kırık
Bir rüzgâr unutulmuş totemlerin gözyaşlarını getiriyor
İklimlerce öteden
Çaresizliğimi getiriyor
Ahtapot kolları gibi beni saracak
Birden karanlığın kör gözlerinde
Bir gitar sesi duyuluyor bırakılmışlara haykıran
Bir tuhaf bir ağlamaklı oluyorum
Deniz fenerinin her yanıp sönişinde
Her doğup batışında aynı seni hatırlıyorum
Bu akşam
Son duyuşum gitarların sevgilere seranadını
Bu nankör şehirde
Suçlu tanrılara kadar uzanan kâdehlere
Son bakışım umutlulukların en güzeliyle
Yarın bir şarap fıçısında intihar edeceğim
Cennetin anahtarlarını arayacağım midye kabuklarında
Bir hüznün gemisiyle
Yabancı denizleri dolaşacağım pupa yelken
Her medcezir sensizliğimi çarpacak yüzüme
Akbabalar en tatlı anılarımı yağma edecek
Unutulmuş bir nisan akşamı
Seni
Eskimiş şarkıların pas tutmuş varlığında bile bulamıya
çagım
Oturup ağlamak istiyeceğim yokluğuna doyarsıya
Ağlayamayacağım. Ağlayamayacağım....

Vedat BALOŞ

Deregezenli Mehmet Ağa

Ali Rıza CERİT

Mehmet Ağa artık bizim köylü olmuştu. Kıyafetini tavır ve hareketini de bunu göre değiştirmişti.

Eskiye Arapkir işi ayakkabılarının yerine bizim yemenicilerden bir çift ayakkabı almış, yerli ev tezgâhlarında dokunmuş mavi - mavi beyaz alacadan ışık, bezden iç çamaşırı ve ceviz kabuğu ile siyaha boyanmış bezden bir şalvar yaptırmıştı kendine. Bu elbiseleri ile burcu-burcu güneş ve yeşil sabun kokardı...

Mehmet Ağa uyanık adamdı hemen uyuyordu mahalleye, kürt ağzını andıran sert aksanlı konuşmasını da bizimkiler gibi daha yumuşak daha ahenkli bir dile döndürmüştü. Hemen bütün ev işlerini kendisi yapıyordu. Yalnız komşular dikişini dikiyor ve haftalık saç ekmeğini pişiriyorlardı.

Evine iki tencere, birkaç bakır tas, tabak almış ve komşuları kalaycı Osmana kalaylatmıştı. Yemeklerden sonra kapların, sıcak su ve Antep sabunu ile yıkar, kurular ocağın yanındaki üç göz rafa diker, onları büyük bir zevkle seyredirdi. Bu kalaylı kaplardan yansıyan ışıkları ileride kuracağı mutlu ve rahat yuvanın işaretçileri kabul ediyordu. İçinden duyabildiği kadar derin bir sevinç duyuyordu. Öncezisi O'na bu başlangıcın mutlu bir yuva kurmağa yöneleceğini müjdeliyordu sanki...

Bazan kendi-kendine düşünüyordu, bir bakraç taze ayran, bir tabak yoğurt için komşuların eline bakmak olmazdı artık, sütlü bir inek almak gerekti ama acaba bakabilirmiydi kendisi...

Mehmet Ağa'nın evlenmesi de bir ayrı serüven oldu mahalleli için. Kendisinin orta boylu incecik filinta gibi, oldukça yakışıklı olduğunu ve yaşının da yirmibeş civarında bulunduğunu sözlerimize eklemeliyiz. Evlenme konusunda daha önce birkaç denemesi olmuştu ama, bunlar sonuç vermedi.

Mahalleye geldiğinin ikinci yılı başında komşulardan yaşlıca bir kızı Fatimeyi münasip gördüler kendine, gerçi kendisi de zaman zaman bu hanım üzerinde düşünmüştü; ama ince zevkli bir kişiydi, karısının biraz daha görkemli, cıvılcıvıl hayat dolu, gençlik dolu bir taze olmasını istiyordu içinden...

Bu sebepten, üzerinde durmamıştı ama şimdi düşündükçe kendini de uygun görüyordu Fatime'yi...

Fatime seferberlik çocuğu idi. Babası harbin ikinci yılında eskere alınmıştı, o zaman küçük kız henüz bir yaşını tamamlamamıştı bile.

Fatimenin babası da, Kafkas cephesinde, Erzurum kuşatmasında soğuktan açlıktan ve tifiüsten yada düşman kılıcından kurtulamayan, geri dönmeyen yüzbinlerce Osmanlı askerinden biriydi. Ve Ana-kız babalarından iyi bir haber gelmesini beklediler yıllarca postadan... Ama bu haber hiç bir zaman gelmiyecekti ve gelmedi de bu güne kadar. Ana-kız yine de evin babasının kaybolduğuna veya öldüğüne inanamıyorlardı bir türlü.

Kasabadan ne zaman bir yabancı gezgin gelip geçse, bütün babasız evlerle birlikte Ana-kızın da yürekleri yerinden oynar, acaba bizim babamızdan da bir haber çıkar mı diye günlerce düşünür dururlardı...

Fatime bu babasızlık, yalnızlık havası içinde büyümüştü. Evine, yuvasına veremediği sevgisini dağlara, bayırlara bağlamıştı. Çocukluktan gelen ev sevgisi, iş sevgisi, insanlara olan sevgisi, dağların, kırların, sert ve aman dinlemez havası içinde erimiş kaybolmuştu sanki...

Genç kızlığın terü-taze havası, yüzlerindeki pembelik ve vücudundaki yuvarlak hatlar kaybolmuştu bu güç doğa şartları içinde... Güneşin, rüzgârın soğuk ve sıcak hergün alaca karanlıktan, akşamın kör karanlığına kadar kamçılادیğı vücudu

artık gençlik ve güzelliğini yitirmişti tamamen. Hatları kayaların çıkıntıları, ağaçların gövdesi gibi sertleşmiş, keskinleşmiş ve esmerleşmişti...

Yüzü, başı, vücudu kayaların yosun tutmuş yüzleri gibi koyulaşmıştı.

Her gün denizle boğuşan balıkçıların ki incelmış, uzamış, kararmış burun ve çenesi ile aynen bir kaya parçasını veya badem ya da meşe ağacından kesilmiş yontulmuş bir heykelinkini andırıyordu...

Hayatın yükü ile yorgun, iklimlerin tesiriyle kızartılı ve yaşlı gözleri hayata garip garip bakan bir Puhu kuşunun gözlerini hatırlatırdı.

Fakat bu gözlerin derinliğinde ne türlü fırtınaların koptuğunu ancak kendisi bilirdi. Başkalarına anasına bile hiç sır vermezdi Fatime...

İnce dudakları da hayatının çetin havasından çatlamış dilim-dilim olmuş tıpkı karadut yemiş gibi morarmıştı.

Yazın erkenden koyu kahve rengi, siyah çubuklu resim gibi ineğini, danasını önüne katar, üç beyaz sıcak su ile tertemiz yıkanmış kuzusu onu takip ederdi zaten; Venk derelerine, İsperek derelerine, ve karşı bağlara otlatmaya giderdi. İnekler, danalar, kuzular ağır ağır otlarken Fatime de bütün genç kızlar gibi boş durmazdı. Ya sarı çiçekli salkan, zümrüt yeşili ve koyu sarı çiçek açan öbek-öbek yabani yoncalarla her zaman yanında taşıdığı kirli bezden ot torbasını doldurur, ot dermiyorsa bir kenara oturur yerli çıkırıkta eğirme ve bükme beyaz ipliği ile çorap, lif veya tentene örerd. Bu örgü işinde bir akran olan genç kızlar ip tutarlar ve birbirleriyle örgüde yarış ederlerdi. Fakat Fatime'nin eli çok çabuk olmadığından ekseri yarışı kazanamazdı ama elinden çok giderdi. Sabah üzerleri ortalık adam akıllı ısınmaya ve akşam üstleri de ortalığı alaca karanlık basıncaya kadar...

O zaman bütün grup, inekleri, danaları önlerine katarlar, kuzular, yaramaz oğlaklar arkalarından zıplayarak onları takip ederlerdi.

düzgün iş çıkardı. Hayvanların ota doyma-

sı söz konusu olmadığı için bu yarış sürer

Gönlünde bir yaşama arzusu, bir büyük sevgi umudu olmayanlar için bu akşam dönüşü çok anlamsız ve üzüntülü olurdu. Kuşların, böceklerin sustuğu, bütün kırların hemen hemen mutlak bir sessizliğe gömüldüğü, her tarafın koyu karanlığa büründüğü bu akşamlarda sürekli sessizliği yalnız cırcır böceklerinin aceleci, İshak kuşlarının karşılıklı aynı tonda ötüşleri, ağullarına giren koyunların melemeleri, ve ineklerin zaman zaman uzaktan duyulan kocaman kalın sesleri bölerdi.

Gerçekten bu güç hayatın ışıksız, derin karanlığına yorgun bir insan kalbinde eğer sevgi, umut taşımıyorsa zor dayanırdı.

Fatime de zihninden yürürken birçok soru geçirdi, kalbinde her hangi bir sevginin izini bulamadı. Çok çok toprak sevgisi, bitki sevgisi ve hayvan sevgisini tanıyordu. Zaten kalbinde bir insan sevgisinin filizlenmesi için hiç boş ve mutlu bir zamanı olmamıştı...

Şimdiye kadar kalbini yalnız toprağa, dağa-taşa ve hayvanlara karşı beslediği sevgiler doldurmuştu hep... Babası kardeşi olmayan, evin bütün işleri üzerinde olan bir kimsesiz kızın gönül olaylarını düşünecek, sevmeyi, seilmeyi ve beğenilmeyi umut edecek boş zamanı olamazdı...

Bütün gençlik süresi bir parça ekmeği, bir küçük tencere bulgur pilavını bir küçük küp yemek yağın hazırlamak için, en salt anlamda karınlarını doyurmanın çaresini aramakla geçecekti. Onların alınlarına kendileri daha doğmadan Hakkın yazdığı yazı böyleydi...

Ama ne de olsa Fatime de insandı, O'da genç kızdı. İçinde kalbinin derinlerinde anlam veremediği bir sızının kıpırdadığını duyardı zaman zaman. Bu her yanı ile güçlüklerle, didinme ile dolu hayatı yanında anası da olsa yalnız başına, kuvvetli bir erkeğin desteği olmadan yürüteceğine pek akı yatmıyordu. Bir sahibi olması gerekirdi her kadının...

Bu yalnızlık duygusunu hafifletmek için baba'nın döneceği umudunu beslemiş-

(MAHMUT BAYTAŞ)

Ama şimdi gençlik anılarımız arattırıyor bize o yılları. Hele bir de o günlerin temel taşlarından birini böyle kaybedince o günlerin bütün hâtıraları canlanıyor gözlerimizde, kalplerimizde.

İşte Mahmut Baytaş da Ağınlılar topluluğunun temel taşlarındandı. Tanrıya hamd olsun ki kendisi bir idi. Yerine Naci ve Necdet Baytaş kardeşler gibi iki temel taşı bıraktı. Onlar sağ olsun. Ulu Tanrı onları annelerine, ailelerine, bize, memleketle bağışlasın. Ama neylemeli ki Mahmut Baytaş aldı götürdü elimizden. Gittiği ebedi âlemde nurlar içinde olduğunda şüphemiz yok. Bizlere de şefaati dokunsun inşallah.

Cevat ONAY

lerdi uzun yıllar, ama bu umutlarını da yitirmişlerdi artık.

O gece erkenden yattılar Ana-kız. Çünkü bir avuç ekinlerini harmandan savunup kaldırmışlar, samanı da mereğe taşımışlardı. O kadar yorgundular ki, Ana yatsı namazını kılarken namazlığın üstünde uyuya kalmıştı. Kızı onun entarisini çıkardı yatağına kadar taşıdı ve üzerini güzelce örttü. Kendisi de soyundu gecelik entarisini giydi yatağına girdi ve başını yastığa koyar koymaz uyudu. Yorgunluktan ateşler içinde yanıyordu. Ve uykusunda kömür karası ve de sırtları koyu kahve rengi akıtmalı öküzleri nedense bir ara bir çok rüya gördü. Hatırlayabildiği :

«Osman Ağanın harmanında kendi ekinlerini düğenliyorlardı, Osman Ağanın kömür karası ve de sırtları koyu kahve rengi akıtmalı öküzleri nedense bir ara huysuzlanıyorlardı, ya sinekten ya da sıcaktan. Düğeni harmandan çıkarıyorlar taşlı, çakıllı yolda sürükleyip duruyorlardı. Fatime kendisini de sürükleyip götürmelerinden korkuyor, bir yandan da düğenin altına çakılı keskin çakmak taşlarının dökülmesinden korkuyordu. Çünkü bu taşlar dökülürse düğen buğday saplarını kesip öğütmezdi. nın dökülmesinden korkuyordu. Çünkü bu taşlar dökülürse düğen buğday sapla-

SEN

Sen, umutsuzlukta hayâl,
Gözlerimde ışıık
Yüreğimde güç
Damarlarımda kansın.
Dudaklarımda dua
Engin ve yücelerde
Sen insansın.(
Ak alnındaki gölge
Güçlü ve kötülerin armağanı.
Ne kan ne de gözyaşı silebilir.
Akıl ve hislerin birleştiği yerde ilâcı.
Bekle.

Duyguların maddeye yöneleceği anı
O zaman her şey yıkılırken bir bir
Sadece sen ayakta kalacaksın sen
İnsan ve insanlık
Gönüllerde yücelen muhteşem varlık...

Kâzım YÜCEL

Missouri Vâdisi'nden Gelen Çocuk

Her büyük müessese bir tek
adamın uzamış gölgesidir.

EMERSON

Vaka 23 sene evvel cereyan etmiş. Bir gün Amerika'daki küçük bir fabrikanın partroniyle işçibaşısı, Missouri'den kendilerine gelen bir mektubu açıp okumuşlar. Mektup bir çocuk tarafından gönderiliyormuş. Özene bezene yazılmış ve çocuk ruhunu tam ifade eden bir mektup. Zavallı, yaptığı sığır çobanlığının zahmetlerinden, monotonluğundan, kendisine edilen eziyetlerden dert yanıyor, ruhunu sıkıyan bu çemberden kurtulmak üzere kendisine bir saha gösterilmesi için âdeta çırpınıyormuş. Anlaşılan Missouri Vâdisi'nde o zaman herkese yetecek kadar sevgi yokmuş. Çocukcağının anası sıkıntılara dayanamayıp erkenden ölüp gitmiş, babası da vakitsiz çökmüş.

Çocuk mektubunda, «Beni fabrikaya alır mısınız? Oraya gelmem için yol parası olarak lâzım olan 33,5 dolârı bana gönderebilir misiniz?» diye soruyormuş.

Patronla işçibaşı pek oralı olmamışlar. «Bu parayı ne diye denize dökelim. Bizim sokaklarda böyle çocukların kıtlığı mı var?» demişler.

Halbuki Miss ourili çocuk için peşini bırakmamış, 33,5 dolârlık bir değeri olma-
cığını öğrenince, bunun yarisiyle oraya gelmek çarelerini aramış. Yazdığı ikinci bir mektupta, «Eğer bu paranın yarısı kendisine gönderilirse, borcunu ödeyinceye kadar parasız çalışacağını», bildirmiş.

Patronla işçibaşı bu sefer çocuğa acımışlar. Parayı gözden çıkarıp kendisine 20 dolârlık bir banknot göndermişler. Çocuk da bir hafta sonra karşılığın dikilmiş, «İşte geldim!» demiş. Yüzü çilli, bodur bir çocukmuş. Sığır çobanlığı ederken ata binmekten bacakları çarpılmış. Saçları

kırmızı, elleri kıpkırmızı ve dikenlerden tırmık içinde imiş. Parkeleri bozmasın diye mi, yoksa ayaklarını acıtmasın diye mi, her nedense koca postallarını elinde taşıyormuş.

«İşte geldim!» demiş ve kendisine gönderilen 20 dolârdan artan 3 dolâr yirmi beş sentlik ufaklığı masanın üzerine bırakmış. «Sen yolda hiç para harcadın mı?» diye sormuşlar. Yerde duran sepetini göstererek, «Ben yiyeceğimi yanıma almıştım.» diye cevap vermiş.

Patronla işçibaşı, çocuğu bir iyice süzdüzen sonra bitişik odaya geçip, «Bu çocuğu ne yapalım?» diye konuşmaya başlamışlar. Çocuk öyle büyük bir adamın göreceği işi yapamayacak kadar çelimsiz, fabrikadaki şehir çocuklarının yanında soksalar anasından emdiği sütü burnundan getirecekler. Çünkü çok mâsum bir hali var. Fazla çalıştırılmış, gıdasız kalmış, şefkatten mahrum bırakılmış bir zavallı. Üstelik bir sincap kadar da sevimli. «Bari burada kalsın, mektup defterine mektupları kaydetsin,» demişler.

İşi kendisine gösterir göstermez çocuk derhal çalışmaya başlamış. Sandalyelerin üstüne küçük sandıklar koyarak yetiemediği çekmelere bir uzanışı varmış; mektupları, fatuvaları, tamimleri öyle bir yerli yerine koyuyormuş, yazıhaneyi her sabah öyle bir süpürüyor, ömründe tozu alınmamış şeylerin öyle bir tozunu alıyormuş ki, bir ay sonra patron, «Bu çocuk yokken biz ne yapıyorduk Allahaşkına?» demeye başlamış. Çocuğu ayrıca, çocuklarını büyütmüş, fakat annelik sevgisi henüz tükenmemiş yaşlı bir kadının yanına vermişler, orada da bir anne şefkatine kavuşmanın saadeti içinde imiş.

Aradan altı ay geçmiş. Bir gün, işçilerden biri patronun kulağına eğilmiş, «Şu kırmızı saçlı çocuğa göz kulak olun, geceleri yazıhaneye geliyor, tenekeden ku-

tusu, defterleri, kâğıtlarıyla orada bir şeyler yapıyor.» demiş. Bu sözlerden de patron fena halde pirelenmiş. Çünkü civarda Jabeş diye bir rakipleri varmış. Hep fabrikalarının sırlarını öğrenmeye çalışmış. Hattâ bir gün fabrikaya girmiş, «Proje»yi çalmak üzere iken yakalayıp, kapı dışarı etmişler. Ondan her kötülüğü beklediği için patron, «Her halde şimdi bu çocuğu elde etmiş olmalı,» diye düşünmüş ve meseleyi işçibaşıya açmış. Oturup görüşmüşler.

Çocuğun hakikaten geceleri yazıhane-ye geldiği anlaşılmış. İhbar eden işçi de melûn 'abeş'in etrafta dolaştığını gözleriyle gördüğünü söyleyince, «Tamam, mutlaka sırlarımızı bu çocuktan alıyor, itoğlu iti suç üstünde yakalıyalım,» demişler. Hazırlanmışlar. O gece saat sekizde fabrikaya gitmişler. Yazıhane-ye donuk bir ışık varmış. Pencerelerden içeriye bakmışlar, ne görsünler? Çocuk oturmuş, bir şeyler yazıyor. Önünde birkaç kitap, bir teneke kutu, bir yığın kâğıt. Tam zamanıdır deyip kapıyı açmışlar, üzerine yürüyüp, «Ver o yazdığın kâğıdı» demişler. Çocuk ağlamaya başlamış, vermek istememiş? Patronu kâğıdı çekmiş okumuş. Bu Missouri Vâdisi'nde Jimmy Smith'e yazılmış bir mektupmuş. Çocuk bu mektupta nasıl çalıştığını, evinde oturduğu kadının ne iyi bir insan olduğunu, patronla işçibaşının birer fazilet ve iyilik örneği olduklarını anlatıyormuş. Defterindeki mektup kopyalarına bakmışlar. Halalarına, teyze çocuklarına yazdığı birtakım çocukça mektuplar. Teneke kutuya ellerini daldırmışlar. Eski bir İncil, bir hâtıra defteri, çocuğun annesinden kalma birkaç dantel parçası ve bir de banka tasarruf cüzdanı. Meğer çocuk her hafta aldığı iki dolârdan birini bankaya yatırıyormuş.

Tabii patronla işçibaşı fena halde bozulmuşlar, melûl Jabeş'e küfür ede ede yazıhaneden uzaklaşmışlar.

Şimdi sözü bu vakayı anlatan işçibaşıya bırakıyorum. Diyor ki :

«Aradan tam 23 yıl geçti. Fabrikamız Amerika'nın bu çeşit fabrikaları arasında en meşhuru ve en büyüğü olmuştur. Missouri Vâdisi'nden gelen kırmızı saçlı çocuk bu fabrikanın müdürüdür.

«Emerson şöyle diyor :

«Her büyük müessese, tek bir adamın uzamış gölgesidir» Bankaya para yatırmak bu çocuğa çok tabii geliyordu. Bir sene sonra haftada 6 dolâra çalışırken dört dolârını bankaya yatırıyordu. Üç yıl içinde bu 10 dolârı buldu. Birkaç sene sonra fabrikaya ortak olduğu zaman bankada bir sermaye biriktirmişti. Bankaya para yatırmak itiyadı, başka itiyatlar gibi kötü değildir. Sigara vesair itiyatlar gibi masraflı da değil. Ben kendim gündelikçi, işçibaşı ve patron oldum. 1000 adam çalıştırdığım zamanlar olmuştur. Size şunu sırtı yere gelmez ve onu kimse kimse işinden çıkaramaz. O sızsız olabilir, siz onsuz yapamazsınız.

«Missouri Vâdisi'nden gelen çocuk şimdi yılda 25 bin dolâr alıyor. Bu hiç de fazla bir para değildir. Böyle akıllı ve uslu adamlar çok az bulunur. Rockefeller müessesesinde sekiz boş yer vardır ki, bu türlü adamlar için açık tutulur ve bu yerlerde oturacak adamlara verilecek maaş miktarının ehemmiyeti yoktur. İş o adamları bulmakta.

«Ben şimdi bu hikâyeyi bitirirken kıymet bilmiyen nankör 'abeş'i düşünüyorum. O bu dünyanın kamçısını yemiş ve göçmüştür. Fakat Missouri Vâdisi'nden gelen kırmızı saçlı çocuk gibi birini bulacak aklı olsaydı, belki şimdi de bu dünyanın safasını sürerdi. Dünyada sahte altın çoktur. Fakat patronla ben hakikisini görünce derhal tanırız ve bununla öğrenürüz.»

Çocukların Sayfası

Bir Yer Düşünüyorum

Bir yer düşünüyorum, yemyeşil,
Bilemem neresinde yurdun.
Bir ev günlük güneşlik,
Çiçekler içinde memnun.
Bahçe kapısına varmadan daha,
Baygın kokusu ıhlamurun.
Gölgesinde bir sıra, der gibi :
-- Oturun.
Haydi çocuklar, haydi,
Salıncakları kurun.
Başka dallarsa, eğilmiş :
— Yemişlerimizden buyurun.
Rüzgâr esmez konuşur :
— Uçurtmalar uçun, çamaşırlar kuruyun.
Mesud olun, yaşayın,
Ana baba evlât torun...

Ziya Osman SABA

Patik Yap Kunduracı

Patik yap, kunduracı, bol bol patik ;
Bebeler için, ilk adımı atacak,
Çocuklar için, koşacak oynayacak...
Terzi abla, minimini elbiseler dik,
Yazlık, kışlık, mevsimlik.
Saçlarına kurdela,
Bileklerine bilezik...
Ama şu dünya hali, bin türlü kaza, belâ,
Ama bunca hastalık, gıdasızlık, verem ;
Tabutçu, ölçünü büyük tut, büyük !
Çocukların öldüğünü istemem...

Ziya Osman SABA

Herkesin Evi için

Her akşam bu sokakta, döner dönmez köşeyi,
Göreyim, dökülmüş yeşil boyası,
Pırl pırl camları bir su gibi duru,
Evimin yerinde durduğunu.
Duyayım, kapısının çalınca çingırağını,
Oğlumun «Baba!» diye bağırıldığını,
Karımın koştuğunu.
Bir akayım kapısında kunduramla çamuru,
Girmesin içeriye rüzgâr, soğuk, karanlık,
Şu küçük oda her gece böyle ılık,
Her gece şu masada ekmek, suyum,
Her geceki uykum...
Işsın camlarda sabahın nuru,
Kış rüzgârı, nisan yağmuru,
Göreyim şu dalların, derken yeşerdiğini,
Mevsimin bahara erdiğini...
Dirlik, düzen, sağlık,
İç rahatlığı, gönül huzuru,
Bir çift küçük odası, avuç içi Sofası
Üzerinden eksik olmasın
Ölmüş ananın duası,
Bilirsin oralarda çorba piştiğini,
Beşikler sallanıp
Doğacak çocukların uğuru...
Allahım! Şu sokakta birbirine sokulmuş,
Sıvası dökülmüş, koumuş kaplaması
Kulübesi, konağı, bodrum, tavan arası
Her evin dumanı yükselir sana doğru.
İnsanların seştiğini.
Her ev bir «garip kuşun yuvası»
Sen yapmışsın onları, sen koru!
Göreyim her evin yerinde durduğunu,
Her akşam, üstlerinde yıldızlanan gök kubbesi,
Kapı önlerinde çocukların sesi...

Ziya Osman SABA

Çevremizden Haberler

- 1 — İstanbul'da kuyumculuk yapmakta bulunan değerli hemşerimiz Hilmi Modan'ın eşi Müzehher Modan, tedavi edilmekte olduğu uzun sürede kurtulamıyarak Eylül 1969 ayında hayata gözlerini yummuştur. Ölüye rahmet, üzgün eşi Hilmi, babası Sırrı Yavuz ve bütün akraba ve sevenlerine baş sağlığı dileriz.
- 2 — Lollar mahallesinden rahmetli Sabri Çınar'ın oğlu, Mustafa Çınar'ın kardeşi, Sıtkı Yandımata'nın damadı, Mersin köylerinde öğretmen bulunan Harun, bir boğulma olayı ile Temmuz 1969 da aramızdan ayrılmıştır. Ölüye rahmet, kardeşleri, eşi, akrabaları ve sevenlerine baş sağlığı dileriz.
- 3 — Hozakbur köyünden olup, uzun süreden beri Mersin'de tuzculuk yapan değerli hemşerimiz Hasan'ın kardeşi, çalışmakta olduğu petrol istasyonunda hırsızlık yapanlara engel olmasından, ilgili hırsızlarca işten gelirken ölü kesilip, kahbece öldürülmüştür. Ölüye rahmet, Hasan ve akrabaları ile sevenlerine baş sağlığı dileriz.
- 4 — Uzun süreden beri Adana'da bulunan Şevli Bacı'nın oğlu Mehmet Karademir, bir kalp krizi sonunda; Haziran 1969 da aramızdan ayrılmıştır. Sevimli ve olgun bir insan olan Mehmet hepimizi acıya boğan bu ölümden ötürü anası Preli bacı, eşi Nadiye ve çocukları ile kardeşleri Recep ve Belin Karademir'e baş sağlığı dileklerimizi ulaştırır, değerli arkadaşımız ölü Mehmede rahmeti bol olsun deriz.

Dağ Tutması

Bir mekânın olacaksa dağ olsun
Gel güneşim, yücelerden doğ bana.
Sen ki dağı tavaftan ettin, kutlusun;
Gel yağmurum, ince ince yağ bana.
İki cihan Tanrı katı durağım,
Doruğuna duman olsa yüreğim...
Yalın bassa çimenine ayağım
Hahlardan, döşeklerden yeğ bana.
Ben dağların, çam kokulu yeliyim,
Yaprakların, döşediği, yoluyum,
Kurdu, kuşu, ağacıym, dalıyım
Korku vermez tipi bana, çığ bana.
Buluta da değer başı göğ de
Orda insan bey de kendi, ağa da.
Ben (HEY!) diye selâm verdim dağa da
(HEY! HEY!) diye selâm verdi dağ bana.

Ömer KAYAOĞLU

(Baş yazının devamı)

1 — Yıllardan beri dile dolanan kooperatif konusunu niçin ele almıyorsun? Hangi günü, neyi, kimi bekliyorsun? Kooperatif, kendiliğinden gelip Ağın'a oturmaz ki...

2 — Su altında kalan toprakların sahipleri ne yapacaklar, nereye gidecekler? Bu konuda bir inceleme yaptın mı?

3 — Ağın'ı eski düzeninde süründürmeye, yeniliklere kapalı tutmaya kimsenin hakkı yoktur. Ama, ıstıyıyoruz ki, herkes, bütün çabaları başkalarından beklemektedir; olayların dışında kalarak bir beklenti döneminin şaşkınlığı içindedir. Bu durukluğu, umursamazlığı, ilgisizliği yerinde bir tutum olarak nitelendirebiliyor musun?

4 — Çiftini-çubuğunu yitiren Ağınlılar ne yapacaklar? Para çabuk tükenir. Hem topraklarından, hem paralarından olacakların geleceklerini düşünüyor musun? Bu konuda girişime geçtin, olumlu sonuç sağlayabildin mi? İleride çığ gibi büyüyecek işsizliğin, güçsüzlüğün önlenmesi için planların, önerilerin, öngördüğün yollar var mı?

5 — Ağın, bir liseye yetecek öğrenci sayısını toplayacak durumdadır. Çimişgezek, Keban, Arapkir, Kemaliye, Erguvan ilçeleri en verimli kaynaklardır bu lise için. Söz konusu ilçeler ortaokullarının öğrenci sayılarını alıp bu konuda inandırıcı belgeler elde edebildin, gerekli girişime başladın mı?

Yukarıda sayılanlar, Ağın'ın kalbur üstünde değil, sarat üstünde kalan sorunlarıdır. Daha çok sorunlarımız olduğunu sen de biliyorsun, biz de biliyoruz. Ne var ki, bugüne değin ne bir önerini, ne de yazını aldık. Olur mu böyle şey...

Belki kırıldın, belki gücendin, belki de darıldın bu yazıya. Kırıldınsa da, gücendinse de, darıldınsa da, ne olursun, bu acıyı içine akıta akıta «Benden önce Ağın» ilkesine sarıl. İçinin rahatladığını duyacaksın, bir şeyler yapmış olmanın mutluluğuna erişeceksin.

Dost acı söyler, ama doğru söyler.

Selâm, sevgi ve saygılar...

SAYIN AĞIN OKUYUCUSU

Mayıs sayımızdan itibaren haberleşme adresimiz (AĞIN DERGİSİ P. K. No: 538 ULUS - ANKARA) olarak değişmiştir.

Dergiye gönderilecek yazı ve mektupların yeni adrese gönderilmesini, abone bedellerinin de her zaman olduğu gibi, T. C. Ziraat Bankası Kızılay Şubesi 630/59 numaralı hesaba yatırılmasını saygılarımızla bildiririz.

Ş E K E R

İnsan Vucudunun

En Ucuz ve En Tatlı

Enerji Kaynağıdır.

**Ömür Uzatmak için Kalbi Yormamak ;
Kalbi Yormamak için Şişmanlamamak ;
Şişmanlamamak için Açlık Duymamak ;
Açlık Dumamak için de,**

Yemeklerden Biraz Evvel

Birkaç Şeker Yemek Lâzımdır.

ÖZEL YEŞİLYURT KOLEJİ

ilk ve Ortaokul

**Gündüzlü ve Yatılı Olarak Kız ve
Erkek Öğrenci Alınır.**

**Haftada On Saat İngilizce
Dersi Yapılır.**

**Seçkin Öğretmen Kadrosu ile
Hizmetinizdedir.**

ADRES : SAHİL CADDESİ, No. 7 YEŞİLYURT — İSTANBUL

TEL : 73 80 01

Terzi Nizam

Kaliteli, Mevsimlik Kumaş Çeşitleri;
İtinalı, zevke göre, dikişlerinden
Ayrı olarak atölyesinde
GÜVEN-AL Gömlekleri
ile

SUR NEPTÜN - İBO

Çoraplarında
Sayın müşteri ve hemşehrinin emir-
lerinde bulunduğunu arz eder.

ADRES : NİZAM AVCI

Tüccar - Terzi

Etibank Karşısı Hanımeli Sokak

No : 5/6

Sıhhiye/ANKARA

Tel : 12 23 69

kardeş

matbaası

Kitap - Gazete - Dergi
Bilumum Basılı Kâğıt ve
Matbaacılık işlerinizde Emrinizdedir.

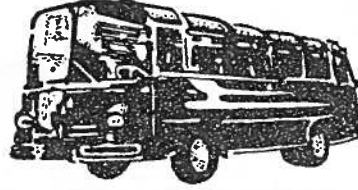
Denizciler Caddesi No : 3/C Ankara

TEL : 11 50 33

Harpur

TURİZM

ŞARKIN FATİHİ HARPUT TURİZM

SON MODEL MAGIRUS OTOBÜSLERİ İLE YURT SATHINDA
HİZMETİNİZDEDİR.

— EMNİYET

— KONFOR

— SÜRAT

HARPUT TURİZM'DE

— İŞLETMECİLİKTE REFORM

— EĞİTİLMİŞ KAPTAN

VE PERSONEL

— SERVİSTE HİZMET

★ ANKARA — İSTANBUL

★ MALATYA

★ ELÂZİĞ

★ DİYARBAKIR

★ BİNGÖL

★ MUŞ

★ TATVAN

★ VAN

★ TUNCELİ

★ ERZURUM

★ ADANA

SEFERLERİ

HARPUT TURİZM'DE

TELEFONLAR

ANKARA : 12 06 59

Sıhhiye Küçük Köprü Karşısı

ELÂZİĞ : 16 75

İSTANBUL : 27 20 42